

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ

Кожен Ранній вік – унікальний період у розпитку дитини, який відрізняється низкою особливостей. Для цього віку характерний швидкий темп фізичного і психічного розвитку. У старшому віці не спостерігається такого швидкого збільшення ваги і росту дитини, інтенсивного розвитку її мовлення, рухів, інтелекту.

Інтенсивний темп розвитку пов'язаний зі швидким підвищенням працездатності організму малюка. Одночасно дитину раннього віку характеризує недостатня витривалість нервової системи. Чим меншою є дитина, тим коротшим є час її неспання і довшим є сон упродовж доби. Якщо порушуються ці умови, то у дитина втомлюється, що призводить до виснаження нервової системи. Чітке дотримання режиму забезпечує правильний розвиток і добре самопочуття дитини.

Незрілість внутрішніх систем у поєднанні з інтенсивним розвитком роблять організм малюка вразливим, він часто хворіє. Завданням дорослих є охорона здоров'я дитини, зміцнення організму: гігієнічний догляд, раціональне харчування, прогулянки, загартування за допомогою води і повітря, масаж, гімнастика, забезпечення оптимальної рухової активності.

Для дітей раннього віку характерним є тісний взаємозв'язок між фізичним і психічним розвитком. Фізично міцний малюк діяльний, бадьорий, активно сприймає навколишнє середовище.

Діти раннього віку мають нестійкий емоційний стан.

Підвищена збудженість підкоркових відділів і слабкість регулюючої функції кори головного мозку призводять до того, що відповідні реакції дітей на різноманітні зовнішні збудники супроводжуються яскравими емоціями. Незначні відхилення в режимі дня (не покладали своєчасно спати), неправильна організація пестити(дефіцит спілкування з дорослими та ін.), перебування поблизу інших дітей призводить до змін у настрою малюків: одні збуджуються, інші- пригнічуються. Малюкам легко передається настрій дорослого, а також інших дітей. Вони чутливо сприймають ставлення до себе з боку дорослих, хворобливо реагують на їхні численні заборони. Раннє формування позитивних емоцій, тісний емоційний контакт, який встановлюється між дитиною і дорослим із перших місяців життя, є базою для своєчасного та успішного становлення особистості дитини.

Якщо діти у цьому віці починають плакати, то вони вже нічого не бачать, почують, хаотично рухають руками і ногами. Якщо починають сміятися, то підскакують, плескають у долоні. Захоплюючись повзанням або безладною біганиною, малюки зазвичай самі не в змозі зупинитися, вони потребують допомоги дорослого. Почувши заборону, вони не можуть відразу перервати свою діяльність їм необхідний певний час, щоб перевести свою увагу на щось інше.

Діти потребують руху, тому необхідно створити умови для задоволення їхніх рухів. Перш за все потребується одяг, що не затримує рухів. У приміщенні повинен бути простір для вільного пересування, а отже, необхідно правильно розставити

меблі та розмістити іграшки. Потреба дітей в активних рухах задовольняється за умов педагогічно правильної організації прогулянки в різні пори року.

Діти втомлюються, виконуючи багаторазово одноманітні рухи, не можуть довго займатися з однією іграшкою. Тому необхідно забезпечити їм зміну видів діяльності – обмеження в активних різноманітних рухах перешкоджає фізичному розвитку малюків, знижує їхню пізнавальну активність, самостійність та ініціативність.

Уміння, які опановують діти, взаємопов'язані. Початок формування органів чуття, перш за все зору і слуху, відіграє важливу роль у розвитку рухів руки, повзання і ходьби, а без своєчасного розвитку руки неможливим є подальший розвиток предметної діяльності тощо.

Розвиток мовлення пов'язаний із розвитком рухової сфери дітей. Дрібні рухи пальців рук стимулююче впливають на формування розмовного центру.

Діти раннього віку легко навчаються. їхнє навчання передбачає розвиток зорового і слухового сприйняття, мовлення (пасивного й активного), основних рухів, рухів руки, взаємодії з близькими дорослими і дітьми.

Доведено, що кора головного мозку дітей раннього віку має великі компенсаторні можливості. Якщо дії дорослого мають цілеспрямований характер (навчання), то малюки можуть досягти високого рівня розвитку здібностей, які самостійно сформувати вони не зможуть.

Одночасно для дітей раннього віку характерною є нестійкість сформованих умінь. Через це в роботі з дітьми передбачаються повторення занять, закріплення матеріалу в самостійній діяльності.

Малюків неможливо примусити дивитись, слухати, запам'ятовувати, якщо їм це нецікаво. На заняттях із дітьми раннього віку використовується метод появи зненацька і зникнення предмета, сюрпризні моменти. Тривалість занять залежить не тільки від віку дітей, рівня їхнього розвитку, але й від тину занять, його змісту.

Діти раннього віку легко відволікаються, реагують на сторонні розмови, пересування групою тощо.

Необхідно враховувати, що відповідні реакції дітей є відстроченими, тому підчас проведення заняття не слід вимагати від них швидкої відповіді, зміни рухів.

Успішність розвитку і виховання дітей раннього віку залежить від таких умов:

- дотримання режиму, який відповідає віковим та індивідуальним особливостям;
- систематичне проведення занять, розваг, свят;
- педагогічно-правильне керівництво самостійною діяльністю;
- створення спокійного ритму життя, доброзичлива атмосфера, стійкий емоційно-позитивний настрій дітей; емоційно-збагачене спілкування з кожним;
- педагогічна майстерність вихователів та їхня любов до кожного малюка.